

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території», виконаної аспіранткою кафедри менеджменту та бізнесу

Лосевою Ольгою Геннадіївною

для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності

073 «Менеджмент»

Рецензенти у складі доктора економічних наук, доцента Гриневич Л. В. та кандидата економічних наук, доцента Єрмоленка О. А. рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 3 від 31.08.2020 р.) призначені для проведення попередньої експертизи дисертації «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території», виконаної аспіранткою кафедри менеджменту та бізнесу Лосевою Ольгою Геннадіївною для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 073 «Менеджмент», на основі вивчення і аналізу дисертації та наукових публікацій Лосевої О. Г. та за результатами фахового семінару, який відбувся на розширеному засіданні кафедри менеджменту та бізнесу ХНЕУ ім. С. Кузнеця (протокол № 3 від 10.09.2020 р.) дійшли висновку про таке:

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167, а саме:

щодо пункту 10 – дисертація є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить наукові положення, що мають наукову новизну, істотне значення в галузі управління та адміністрування.

Актуальність теми дослідження.

Актуальність проблематики вдосконалення організаційного забезпечення стратегічного розвитку адміністративних територій підкреслюється значною увагою до цього питання не тільки з боку наукової спільноти, а й з позиції нормативно-правового забезпечення такого розвитку. Так, згідно зі Стратегією сталого розвитку України до 2030 року однією з нагальних операційних цілей є узгодження стратегій розвитку регіонів, міст і територіальних громад зі Стратегією сталого розвитку України з метою забезпечення гармонійного поєднання загальнонаціональних, регіональних і місцевих інтересів. Низка

регіонів України за розміром територій дорівнюють розмірам де-яких Європейських країн, таким чином забезпечення сталого розвитку країни в цілому базується саме на узгодженому соціально-економічному зростанні її адміністративно-територіальних одиниць. Формування шляхів вдосконалення організаційного забезпечення є важливим завданням стратегічного розвитку країни в цілому та її окремих територій у зв'язку з незавершеністю процесів децентралізації влади, реформуванням місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою і актуалізує тему дисертації, виконаної Лосевою О. Г. Незважаючи на існуючий практичний досвід з реалізації методів стратегічного управління регіонами, районами, містами чи територіальними громадами, організаційне питання залишається досить маловивченим та дослідженим напрямком з позиції менеджменту, що потребує від вчених та науковців розробки нових систем та підходів управління з метою подальшої їх реалізації.

Актуальність роботи підтверджується також закінченням строку дії стратегій розвитку адміністративних територій регіонального рівня та, як наслідок, необхідністю розробки нових інструментів стратегічного управління на подальших рівнях адміністративно-територіального поділу країни.

Наукова новизна. Результати дослідження дисертанта мають різний ступінь наукової новизни, основні положення якої полягають у такому:

удосконалено:

організаційний підхід до внесення змін у адміністративно-територіальний устрій країни, який, на відміну від існуючого, ґрунтується на теоретичному узагальненні світового досвіду та дозволяє отримати якісну оцінку нормативно-правового забезпечення цього процесу;

методичний підхід до визначення стратегічного управління розвитком адміністративної території (АТ), який, на відміну від існуючого сформовано на основі врахування сутності пов'язаних базових дефініцій та встановленні сутності стратегічного управління, управління розвитком та розвитку території як суміжних понять;

методичний підхід до оцінювання якості стратегії розвитку АТ, яке, на відміну від існуючої практики, зосереджує увагу на розрахунку середнього коефіцієнту росту, що дозволяє визначити кількість років необхідних для досягнення цільового показника;

отримав подальшого розвитку:

теоретико-методичний підхід до визначення складу та місця організаційного забезпечення у системі стратегічного управління розвитком АТ,

який, на відміну від діючої практики, розглядає організаційну функцію системи управління як основу процесу стратегічного розвитку АТ, що дає змогу сконцентрувати ресурси та розподілити їх у відповідності до специфіки кожного етапу формування та реалізації стратегії АТ;

організаційна модель стратегічного управління АТ, яка, на відміну від інших, містить у підґрунті оптимальну кількість базових принципів які можуть бути дотримані у ході стратегічного управління розвитком території та дає змогу його імплементації у процесі погодження стратегічних пріоритетів розвитку АТ різного рівня в умовах децентралізованої влади;

інструментарій погодження стратегічних пріоритетів розвитку АТ, який, на відміну від існуючого, включає громадські обговорення, як інструмент подолання неузгодженості стратегій адміністративних територій різного рівня.

Практична цінність розробок. Науково-практичні положення дисертаційної роботи, зокрема обґрунтування організаційного забезпечення процесу формування стратегії розвитку адміністративних територій на основі досвіду країн ЄС розглянуто та схвалено фахівцями відділу Проблем науково-технічного і економічного прогресу регіону Північно-Східного наукового центру Національної академії наук України і Міністерства освіти і науки України, що засвідчено Довідкою № 01-06/65 від 09.09.2020 року.

Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

Щодо пункту 11 – всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою. У відкритому друці за темою дисертації опубліковано 13 праць, у тому числі: 1 стаття у періодичному науковому виданні інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку і Європейського Союзу (Франція); 3 статті в фахових і наукових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз, а саме: 1 стаття у виданні, що реферується у Web of Science, 1 стаття у виданні, що реферується Scopus, 1 стаття, що реферується у Index Copernicus; 9 тез доповідей та матеріалів конференцій. Загальний обсяг опублікованих праць за темою дисертації становить 4,2 ум.-друк. арк., з них особисто здобувачеві належить 3,1 ум.-друк. арк.

В опублікованих працях здобувача повністю відображено сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних

науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Статті, у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу:

1. Klok O., Ponomarenko O., Loseva O. Approaches to formation of strategies for development of administrative territories. *SHS Web of Conferences*. Volume 67 (2019). URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706026>. *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано доцільність імплементації методичного підходу до організаційного забезпечення стратегії смарт-спеціалізації для регіонів України.*

Статті у фахових виданнях і наукових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз:

2. Sushchenko O., Trunina I., Klok O., Loseva O. Management technologies of ensuring environmental protection as the territory development strategic priority. *SHS Web of Conferences*. 2019. Vol. 61, DOI: 10.1051/shsconf/20196101026. URL: https://www.shsconferences.org/articles/shsconf/pdf/2019/02/shsconf_ies2018_01026.pdf. (Web of Science). *Особистий внесок здобувача: запропоновано методичний підхід до розробки стратегії розвитку на основі збалансованого зростання та екологічної безпеки.*

3. Воліков В. В., Лосева О. Г. Стратегічні орієнтири розвитку житлово-комунальної сфери: регіональний аспект. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 31. С. 87-93. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/15.pdf. (Index Copernicus).

4. Petrova M., Dekhtyar N., Klok O., Loseva O. Regional tourism infrastructure development in the state strategies. *Problems and Perspectives in Management*. 2018. Vol. 16(4), P. 259-274. DOI:10.21511/ppm.16(4).2018.22. URL: <https://businessperspectives.org/media/zoo/applications/publishing/templates/article/assets/js/pdfjs/web/11240>. (Scopus). *Особистий внесок здобувача: обґрунтовано вплив стратегій розвитку туризму на розвиток місцевої інфраструктури та стимулювання внутрішнього попиту.*

Публікації за матеріалами конференцій:

5. Лосева О. Г., Клок О. П., Організаційне забезпечення стратегії розвитку туризму у Харківській області. *Сучасні проблеми управління*

підприємствами: теорія та практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 30-31 березня 2017 р.). Харків: Видавець ФОП Панов А. М., 2017. С. 229-231. Особистий внесок здобувача: обґрунтовано сутність та складові організаційного забезпечення стратегії розвитку.

6. Лосева О. Г. Стратегічні орієнтири розвитку адміністративних територій в Україні: регіональний аспект. *Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 30-31 березня 2017 р.). Харків: Видавець ФОП Панов А. М., 2017. С. 54-57.*

7. Лосева О. Г. Системний підхід до забезпечення стратегічного розвитку адміністративної території. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця: матеріали міжнар. наук. конф. (Харків, 1-2 червня 2017 р.). Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. С. 370-373.*

8. Сущенко О. А. , Труніна І. М. , Клок О. П., Лосева О. Г. Екологічна безпека як стратегічний пріоритет розвитку адміністративної території // *Міжнародна науково-технічна конференція «Технології та інфраструктура транспорту»: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 14-16 травня 2018 р.). Харків: УкрДУЗТ, 2018. С. 53-56. Особистий внесок здобувача: обґрунтована необхідність урахування принципів сталого розвитку при формуванні стратегії розвитку адміністративної території.*

9. Воліков В. В., Лосева О. Г. Сучасні підходи до стратегічного управління розвитком житлово-комунальної сфери у регіонах України. *«Экономическое развитие государства, регионов и предприятий» : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одесса, 09-10 ноября 2018 р.). Херсон: Издательский дом «Молодий вчений». 2018. С. 186-188. Особистий внесок здобувача: обґрунтовано, що впровадження сучасних підходів до управління комунальними закладами на регіональному є напрямом забезпечення сталого розвитку України.*

10. Лосева О. Г. Ретроспективний аналіз концептуальних підходів до стратегічного управління адміністративними територіями в Україні. *Міжнародна науково-практична конференція «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця»: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 30-31 травня 2019 р.). Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. С. 95-97.*

11. Баркова К. О., Лосева О. Г. Сучасні аспекти стратегічного планування територіального розвитку в Україні. *«III Міжнародна науково-практична конференція «Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики» матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 23-24 квітня 2019 р.). 2019. С. 225-227. Особистий внесок здобувача: обґрунтовано місце стратегічного планування у системі управління розвитком території у Україні.*

12. Клок О. П., Лосева О. Г., Пономаренко О. О. Підходи до формування стратегій розвитку адміністративних територій в Україні. *П'ятнадцята науково-практична міжнародна конференція «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика»*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків 6-8 червня 2019 р.). 2019. С. 115-117. *Особистий внесок здобувача: запропоновані шляхи вдосконалення існуючих підходів до формування стратегії розвитку адміністративної території.*

13. Лосева О. Г. Захист довкілля у стратегічному управлінні розвитком території: практика країн Східної Європи. *Міжнародний науковий форум «NEW ECONOMICS - 2019»*: матеріали міжнар. наук.-практ. фор. (Київ, 14-15 листопада 2019 р.). 2019. С. 227-231.

2. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам пункту 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167 – **всі наукові результати, що виносяться на захист і висвітлені у дисертації, одержані особисто здобувачем.** Дисертаційна робота є самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій викладено авторський підхід до розробки теоретичних і методичних положень та рекомендацій з вдосконалення організаційного забезпечення стратегії розвитку адміністративної території.

3. У дисертаційній роботі особисто автором сформовано понятійно-категоріальний апарат стратегічного розвитку адміністративної території; узагальнено світовий досвід з організації адміністративно-територіального устрою країни; проаналізовано склад та місця організаційного забезпечення у системі стратегічного управління розвитком адміністративної території; обґрунтовано організаційну модель стратегічного управління адміністративної території та можливості імплементації досвіду з погодження стратегічних пріоритетів розвитку адміністративних територій різного рівня в умовах децентралізованої влади; розвинуто методичне забезпечення щодо оцінювання якості стратегії розвитку адміністративної території на основі підходу смарт-спеціалізації з використанням інструментів бренд-менеджменту; уточнено інструменти подолання неузгодженості стратегій адміністративних територій різного рівня.

Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи

конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

4. Загальний висновок. Подана на рецензування дисертаційна робота «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території» здобувача Лосевої Ольги Геннадіївни відповідає спеціальності 073 «Менеджмент», відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 9, 10, 11 і 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

Автор роботи, Лосева Ольга Геннадіївна, може бути представлений до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент».

5. Рішенням фахового семінару, проведеного на розширеному засіданні кафедри менеджменту та бізнесу (протокол № 3 від 10.09.2020 р.), УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що дисертаційна робота «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території» здобувача Лосевої Ольги Геннадіївни відповідає спеціальності 073 – «Менеджмент»,

2. Визнати, що Лосевою Ольгою Геннадіївною опубліковано по темі дисертації 13 наукових праць, які розкривають основний зміст дисертації, відображають наукову новизну отриманих результатів і відповідають вимогам пунктів 11 і 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

3. Визнати, що дисертаційна робота «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території» здобувача Лосевої Ольги Геннадіївни відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 9, 10, 11 і 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

4. Рекомендувати вченій раді університету розглянути у якості опонентів за дисертацією Лосевої Ольги Геннадіївни на тему «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території» таких учених:

Хаустова Вікторія Євгенівна, доктор економічних наук, професор, заступник директора; Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України.

Дмитришин Леся Ігорівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника.

5. Рекомендувати дисертацію Лосевої О. Г. на тему «Організаційне забезпечення стратегії розвитку адміністративної території» до публічного захисту у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 073 «Менеджмент» після її утворення рішенням МОН України та опублікування на сайті МОН України відповідного наказу.

Рецензенти:

д. е. н, доцент,
завідувач кафедри економіки та маркетингу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Людмила ГРИНЕВИЧ

к. е. н, доцент, доцент кафедри
економіки та соціальних наук
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Олексій ЄРМОЛЕНКО

14.09.2020 р.

Підписи засвідчую:
вчений секретар ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Оксана ПИСАРЧУК